



IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref



ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, mart.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.



MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA'SIR ETUVCHI TIZIMLASHTIRILGAN TAHDIDLAR.....	40
Qodirov Tuyg'un Uzoqovich, Nabiye Bexzod Shavkatovich	
SANOAT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYA VA TEXNOLOGIK MODERNIZATSIYANING O'RNI	44
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASHNING USLUBIYOTI VA UNING SOLIQ TIZIMIDA QO'LLANILISHI	49
To'xtabayev Oybek Odilovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY Tajribalar.....	56
Ismailov Bobir Salomovich	
TIJORAT BANKLARI INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI	62
Yangiboyev F.B.	



TIJORAT BANKLARI INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI

Yangiboyev F.B.

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada tijorat banklarining investitsiya faoliyatini rivojlantirishning nazariy asoslari, uning mazmun-mohiyati hamda iqtisodiy tizimdagi funksional ahamiyati yoritilgan. Investitsiya jarayonlarida banklarning ishtirokini belgilovchi fundamental iqtisodiy tamoyillar, qimmatli qog'ozlar portfelini shakllantirishning nazariy modellari, risklarni baholash va boshqarishning ilmiy yondashuvlari tahlil qilingan. Shuningdek, investitsion faollikni oshirishga xizmat qiluvchi raqamli texnologiyalar, innovatsion moliyaviy instrumentlar, kapitalning samarali taqsimlanishi hamda korporativ boshqaruvning nazariy jihatlari chuqur o'rganilgan. Maqolada zamonaviy iqtisodiy paradigmalariga asoslangan holda tijorat banklarining investitsion salohiyatini oshirish va investitsiya siyosatini takomillashtirishga doir nazariy xulosalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: tijorat banklari, investitsiya faoliyatining nazariy asoslari, investitsion portfel modeli, risklarni boshqarish konsepsiyasi, innovatsion moliyaviy vositalar, raqamli transformatsiya, kapital bozori nazariyasi, investitsiya siyosati, iqtisodiy o'sish omillari, bank tizimi islohotlari.

Abstract. This article examines the theoretical foundations of developing the investment activities of commercial banks, their essence, and their functional significance within the economic system. It analyzes the fundamental economic principles determining banks' participation in investment processes, theoretical models of securities portfolio formation, and scientific approaches to risk assessment and management. Particular attention is paid to the role of digital technologies, innovative financial instruments, efficient capital allocation, and corporate governance in enhancing banks' investment activity. Based on modern economic paradigms, theoretical conclusions are developed to improve investment policy and strengthen the investment potential of commercial banks.

Key words: commercial banks, theoretical foundations of investment activity, investment portfolio model, risk management concept, innovative financial instruments, digital transformation, capital market theory, investment policy, economic growth factors, banking system reforms.

Аннотация. В статье раскрываются теоретические основы развития инвестиционной деятельности коммерческих банков, её сущность и функциональное значение в экономической системе. Проанализированы фундаментальные экономические принципы участия банков в инвестиционных процессах, теоретические модели формирования портфеля ценных бумаг, а также научные подходы к оценке и управлению рисками. Особое внимание уделено роли цифровых технологий, инновационных финансовых инструментов, эффективного распределения капитала и корпоративного управления в повышении инвестиционной активности банков. На основе современных экономических парадигм разработаны теоретические выводы по совершенствованию инвестиционной политики и повышению инвестиционного потенциала коммерческих банков.

Ключевые слова: коммерческие банки, теоретические основы инвестиционной деятельности, модель инвестиционного портфеля, концепция управления рисками, инновационные финансовые инструменты, цифровая трансформация, теория рынка капитала, инвестиционная политика, факторы экономического роста, реформы банковской системы.

KIRISH

Zamonaviy bozor iqtisodiyoti sharoitida tijorat banklari nafaqat moliyaviy vositachi, balki iqtisodiyotning investitsion jarayonlarida faol ishtirok etuvchi asosiy institut sifatida alohida o'rin tutadi. Banklar tomonidan amalga oshiriladigan investitsiya faoliyati iqtisodiyotning barqaror o'sishi, kapitalning samarali taqsimlanishi, ishlab chiqarish quvvatlarining kengayishi hamda innovatsion loyihalarning qo'llab-quvvatlanishida muhim rol o'ynaydi. Shu bois tijorat banklarining investitsiya faoliyatini ilmiy asosda o'rganish va uni takomillashtirish yo'llarini belgilash iqtisodiy nazariyaning dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.



Tijorat banklarining investitsiya jarayonlarida tutgan o'rnini aniqlash, ularning investitsion faolligini belgilovchi asosiy omillar, risklarni boshqarish mexanizmlari, investitsion portfelni shakllantirish tamoyillari hamda moliyaviy instrumentlardan foydalanishning nazariy asoslari ko'plab xorijiy va mahalliy tadqiqotchilar tomonidan turlicha talqin etilgan. Shu nuqtayi nazardan, investitsiya faoliyatining nazariy konsepsiyalarini tahlil qilish, mavjud yondashuvlarni umimlashtirish hamda zamonaviy iqtisodiy sharoitlarga mos ilmiy xulosalarni ishlab chiqish zarurati mavjud.

Bugungi kunda global moliya bozorlarining o'zgaruvchanligi, investitsiya risklarining ortishi, raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi va kapital bozorlarining liberallashtirish tijorat banklaridan investitsion siyosatda zamonaviy nazariy yondashuvlar asosida faoliyat yuritishni talab etmoqda. Banklar investitsiya jarayonida nafaqat daromadlilik va xavfsizlik mezonlarini uyg'unlashtirishi, balki iqtisodiy tizimdagi uzluksiz o'zgarishlarga moslashuvchan boshqaruv strategiyalarini qo'llashi lozim.

MAVZUGA DOIR ADABIYOTLAR SHARHI

Investitsiyalar tadqiqotchilar diqqatini eng ko'p jalb etuvchi hamda iqtisodiy rivojlanishning ustuvor omillaridan biri hisoblanadi. Ularning tahlili iqtisodiy o'sish nazariyasining asosiy yo'nalishlaridan biri bo'lib, investitsiyalarning iqtisodiy o'sishga ta'siri turli iqtisodiy tizimlar uchun xos bo'lgan umumiy qonuniyatlar hamda ishlab chiqarishni investitsiyalashning invariant mexanizmlari haqidagi xulosalarga tayanadi. Investitsiyalarning mamlakatimiz iqtisodiyoti rivojlanishidagi rolini aniqlash maqsadida iqtisodiy o'sish nazariyasining investitsion jihatlari bilan bog'liq asosiy tamoyillarni ko'rib chiqish muhimdir.

I.A. Shumpeterning o'sish nazariyasiga ko'ra [1], jamiyat ishlab chiqarish darajasi iqtisodiy agentlarning investitsion faolligi bilan bevosita bog'liq bo'lib, aynan shu faollik texnik taraqqiyotning asosiy sharti hisoblanadi.

Iqtisodiy o'sish nazariyasiga salmoqli hissa qo'shgan J.M. Keyns [2] iqtisodiy tizim rivojlanishidagi o'zgarishlar investitsiyalar bilan bog'liq ichki regulyatorlar orqali yuzaga kelishini ta'kidlaydi. Ularning ta'sir darajasi davlat boshqaruvi vositalari orqali muvofiqlashtirilishi mumkin. Shunday qilib, Keyns nazariyasi investitsiyalar yordamida iqtisodiyotning samarali rivojlanishida davlat siyosatining muhim o'rin tutishini asoslab beradi.

J.R. Xiksning ilmiy ishlanmalarida [3] investitsiyalar bilan shartlangan iqtisodiy sikllar yanada chuqurroq tahlil qilingan. Uning multiplikator, akselerator va avtonom investitsiyalar modellari iqtisodiyotdagi notekis o'sish jarayonlarini, ularning o'zaro ta'sirini va vaqt bo'yicha kechikish funksiyalari orqali namoyon bo'lishini tushuntiradi.

M.I. Tugan-Baranovskiy [4] iqtisodiy sikllarning investitsion nazariyasini asoslab bergan olimlardan biri hisoblanadi. Uning 1894-yilda chop etilgan "Angliyadagi ishlab chiqarish inqirozlari" asarida yangi asosiy kapitalni davriy shakllantirish va ishlab chiqarish tebranishlari o'rtasidagi bog'liqlik g'oyasi ilgari surilgan. Bunda nafaqat bank-kredit tizimining roli, balki ishlab chiqarish jarayonlarining turli yo'nalishlaridagi investitsion faollik omillari ham hisobga olinadi.

Xorijiy iqtisodchilar Yu. Morozkin va Ye. Svistunova ta'kidlashicha [5], fond bozori kon'yunkturasining dinamik o'zgarishi sharoitida optimal qimmatli qog'ozlar portfelini shakllantirish doimo ham banklar uchun yetarli bo'lavermaydi. Bozor tebranishlariga boy muhitda tijorat banklari investitsion portfelni boshqarishda takomillashgan strategiyalarni qo'llashi zarur. Bunday strategiya fond bozori tendensiyalarini doimiy monitoring qilish, portfel tarkibiga o'z vaqtida tuzatishlar kiritish hamda investitsion qarorlarning aniqligi va zamonaviyligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Tijorat banklari investor sifatida qimmatli qog'ozlar bilan bog'liq keng ko'lamli operatsiyalarni amalga oshiradi. Ular qimmatli qog'ozlarni sotib olish va sotish, ularni garov sifatida qabul qilib kreditlar joylashtirish, dividend va foiz to'lovlarini qabul qilish, emitent xo'jalik subyektlarining boshqaruvida ishtirok etish, kreditor sifatida qatnashish, shuningdek moliyaviy aktivlar va aksiyalarga investitsiya kiritish kabi faoliyatlarni bajaradi. Bu jarayonlar banklarning investitsion faoliyatini bozor mexanizmi, infratuzilma va institutsional omillar bilan chambarchas bog'laydi [6].

E.V. Yakutina banklarning investitsiya munosabatlaridagi o'rnini alohida ta'kidlab, ular aholining bo'sh mablag'larini jalb qilib, real sektorni moliyalashtirish orqali ishlab chiqarish jarayonlarining yangilanishi va iqtisodiy o'sishga xizmat qilishini qayd etadi [7]. Demak, banklar milliy iqtisodiyotda investitsion resurslar harakatining asosiy uzatuvchi bo'g'ini vazifasini bajaradi.

A.V. Zverev, V.V. Mandron va M.Yu. Mishinalar [8] moliyaviy institutlar investitsiya siyosatini ishlab chiqishda asosiy maqsadlarni aniq belgilash va ularga erishishning maqbul usullarini tanlash muhimligini ta'kidlaydi. Ularning fikricha, investitsiya faoliyatini boshqarish xavf va rentabellik o'rtasidagi optimal nisbatni ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar majmuasidan iborat bo'lib, bunda strategik va taktik boshqaruv elementlari muhim ahamiyatga ega.

B.A. Rayzberg [9] tijorat banklari investitsiyalarini uzoq muddatli samaradorlikka ega qimmatli qog'ozlarni xarid qilish va ulardan qo'shimcha foyda olish bilan bog'liq iqtisodiy jarayon sifatida talqin etadi. Bu yondashuv



banklarning investitsiya portfelini shakllantirishda barqarorlik va uzoq muddatli daromadlilik mezonlarini ustuvor qo'yishini anglatadi.

L.L. Igonina [10] banklarning investitsiya faoliyatini iqtisodiy subyekt sifatidagi roli nuqtayi nazaridan baholab, banklar moliyaviy aktivlarni yaratish va sotib olish orqali bozor segmentlariga resurslarini vaqtincha joylashtiruvchi investor sifatida faoliyat yuritishini ta'kidlaydi. Bu jarayonda banklar kapital va jamg'armalarni jalb qilish orqali kelgusida ulardan yuqori samarali foydalanish imkoniyatlarini shakllantiradi.

Tahlil etilgan ilmiy yondashuvlar tijorat banklarining investitsiya faoliyati nazariy jihatdan murakkab va ko'p qirrali tuzilishga ega ekanini ko'rsatadi. Banklarning qimmatli qog'ozlar bozorida ishtiroki ularning investitsion strategiyasi, riskka munosabati va kapitalni joylashtirish tamoyillariga bevosita bog'liqdir. Nazariy jihatdan banklar aksiyalar, obligatsiyalar, derivativlar hamda boshqa moliyaviy instrumentlarga investitsiya kiritish orqali nafaqat daromad olish, balki portfelni diversifikatsiya qilish, xavflarni kamaytirish va bozor kon'yunkturasiga moslashuvchan boshqaruvni amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Investitsiya faoliyatining nazariy asoslari shuni anglatadiki, tijorat banklari investitsiya jarayonida nafaqat o'z kapitalini joylashtiruvchi subyekt, balki moliyaviy vositachi sifatida ham faoliyat yuritadi. Ular mijozlarning investitsion portfellarini boshqarish, investitsiya bo'yicha konsalting xizmatlari ko'rsatish, fond bozorida operatsiyalarda ishtirok etish orqali iqtisodiyotning investitsion infratuzilmasini shakllantiradi. Shu tariqa, banklarning investitsion faoliyati umumiy iqtisodiy muhit barqarorligi, kapitalning samarali taqsimlanishi hamda moliya bozorlarining rivojlanishida muhim nazariy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida ilmiy abstraksiyalash, guruhlash, qiyosiy tahlil, retrospektiv va istiqbolli tahlil, shuningdek empirik metodlardan keng foydalanildi. Ushbu uslublar tijorat banklarining investitsiya faoliyati bilan bog'liq nazariy yondashuvlarni aniqlash, ularning mazmun-mohiyatini umimlashtirish hamda investitsion jarayonlarning ilmiy asoslarini chuqur o'rganish imkonini berdi.

Maqolada qiyosiy tahlil usuli asosida rivojlangan mamlakatlar bank tizimida investitsiya faoliyatining nazariy va tashkiliy-huquqiy tamoyillari milliy bank amaliyotidagi mavjud yondashuvlar bilan solishtirildi hamda tijorat banklarining investitsion faoliyatini nazariy jihatdan takomillashtirishga doir xulosalar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, investitsion aktivlarning hech biri barcha iqtisodiy xususiyatlarni — yuqori daromadlilik, yuqori ishonchlilik, yetarli likvidlik va past risk darajasini — bir vaqtning o'zida to'liq mujassam eta olmaydi. Shu sababli investitsiya jarayonida banklar optimal nisbatni topish maqsadida ushbu xususiyatlar o'rtasida muvozanatni shakllantirishga intiladi.

Masalan, qimmatli qog'ozlar yuqori ishonchlilikka ega bo'lgan holatlarda ularning daromadlilik, odatda, pastroq bo'ladi. Bu holat xavfsizlikni ustuvor deb biluvchi investorlarning yuqori talabi natijasida shakllanadi va natijada rentabellik darajasining pasayishiga olib keladi.

1-jadval. Tijorat banklarining investitsiya faoliyatini tashkil etish tamoyillari¹

Tamoyil nomi	Mazmuni
Investitsiya strategiyasini tanlashda mutanosiblik tamoyili	Bankning investitsion strategiyasi iqtisodiy sharoit, bozor kon'yunkturasi, aktivlarning rentabelligi va risk darajasi o'rtasidagi optimal muvozanatga asoslangan holda shakllantirilishi zarur.
Investitsiya faoliyatini diversifikatsiyalash tamoyili	Investitsion portfel tarkibini turli moliyaviy instrumentlar bo'yicha kengaytirish orqali risklarni kamaytirish va daromadlilikni barqarorlashtirish nazariy jihatdan asoslanadi.
Sotib olinadigan qimmatli qog'ozlarning yetarli darajadagi likvidligi tamoyili	Bankning investitsiya portfeliga kiritiladigan aktivlar qisqa muddatda naqdga aylantirilish imkoniyatiga ega bo'lishi, ya'ni yuqori likvidlikka ega bo'lishi lozim.
Investitsiya operatsiyalari risklarini xedjirlash tamoyili	Bozor tebranishlari, foiz stavkalari o'zgarishi va boshqa moliyaviy risklarni kamaytirish uchun derivativlar va boshqa himoya instrumentlaridan foydalanish nazariy jihatdan muhim tamoyil hisoblanadi.
Qimmatli qog'ozlar emitentlarining shaffofligini ta'minlash tamoyili	Investitsiya qarorlarining ishonchlilik emitent korxonalarining moliyaviy hisobotlari ochiqligi, korporativ boshqaruv sifati va kreditga layoqatlilik darajasiga bog'liq.

¹ Muallif ishlanmasi



Tijorat banklarining investitsiya portfelini shakllantirish jarayonida asosiy nazariy maqsad — risk va daromad o'rtasidagi eng maqbul nisbatni ta'minlashdan iborat. Mazkur yondashuv portfel nazariyasining fundamental tamoyillaridan biri bo'lib, bankning investitsion strategiyasi aktivlar kombinatsiyasi orqali riskni minimallashtirish va shu bilan birga umumiy daromadlilikni maksimallashtirishga qaratilgan bo'lishi zarurligini taqozo etadi.

Shunday qilib, investitsiya vositalarining ilmiy asoslangan to'plami tijorat banklari uchun barqaror investitsion siyosatni shakllantirish, bozor o'zgarishlariga moslashish hamda uzoq muddatli investitsion samaradorlikka erishishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Tijorat banklarining investitsiya faoliyatini tashkil etish bank tizimining asosiy funksional yo'nalishlaridan biri bo'lib, uning nazariy asoslari moliya bozorlari mexanizmi, risklarni boshqarish konsepsiyalari, portfel nazariyasi hamda investitsion strategiyalar bilan chambarchas bog'liqdir. Ushbu jarayonning nazariy mohiyati bank resurslarining optimal taqsimlanishi, ularning daromadlilikini oshirish hamda investitsion risklarni minimallashtirishga qaratilgan ilmiy tamoyillarni o'z ichiga oladi.

2-jadval. Tijorat banklarining investitsiya faoliyatini tashkil etishning nazariy jihatlar²

Nazariy jihat	Mazmuni	Bank investitsiyasidagi ahamiyati
1. Investitsiya strategiyasi tamoyili	Investitsiyalarni rejalashtirish, bozor holatini tahlil qilish, kapitalni optimal yo'naltirish nazariyasi	Bankning uzoq muddatli investitsion yo'nalishini belgilaydi, resurslar samaradorligini oshiradi
2. Portfel nazariyasi	Aktivlar kombinatsiyasi orqali risk va daromad o'rtasida optimal nisbatga erishish (Markovits modeli)	Bank investitsiya portfelini diversifikatsiya qilishga, riskni minimallashtirishga imkon yaratadi
3. Diversifikatsiyalash tamoyili	Investitsiya aktivlarini turli yo'nalishlar va instrumentlar bo'yicha taqsimlash	Risklarni kamaytiradi, daromadlilikni barqarorlashtiradi
4. Likvidlik tamoyili	Investitsiya aktivlarining tez va qiymat yo'qotmasdan naqdga aylantirilish imkoniyati	Bankning to'lovga qobiliyatini ta'minlaydi va investitsiya siyosatini barqaror qiladi
5. Investitsiya risklarini boshqarish nazariyasi	Xedjirlash, sug'urtalash, kredit riskini baholash, derivativlardan foydalanish	Bank portfelining xavfsizligini oshiradi, bozor tebranishlariga moslashuvchanlikni kuchaytiradi
6. Moliyaviy instrumentlar nazariyasi	Aksiyalar, obligatsiyalar, derivativlar, boshqa investitsion aktivlarning iqtisodiy mohiyati	Bankning investitsion imkoniyatlarini kengaytiradi, kapital oqimini boshqarishni yaxshilaydi
7. Emitent shaffofligi tamoyili	Korxonalarining moliyaviy hisobotlari ochiqqligi va ishonchliligi	Investitsiya qarorining ishonchliligini va xavfsizligini ta'minlaydi
8. Raqamli texnologiyalar nazariyasi	Fintex, big data, sun'iy intellekt, elektron investitsiya platformalari	Investitsiya jarayonini tezlashtiradi, tahlil sifatini oshiradi, tranzaksiyalar xavfsizligini kuchaytiradi
9. Kapital taqsimoti nazariyasi	Kapitalning iqtisodiy sektorlar o'rtasida optimal joylashtirilishi	Bank investitsiyalarining iqtisodiyotga ta'sirini kuchaytiradi va investitsion samaradorlikni oshiradi

Tijorat banklarining investitsiya faoliyatini samarali tashkil etishda investitsiya qo'yilmalarini joylashtirish jarayonida qimmatli qog'ozlar portfelini kompleks tahlil qilish muhim nazariy talab hisoblanadi. Portfel investitsiyalarini boshqarishda, odatda, ikki asosiy yo'nalish — daromad portfeli va o'sish portfeli — ajratib ko'rsatiladi. Har ikkala portfelni shakllantirishda fundamental iqtisodiy tamoyillar, xususan minimal risklilik, yetarli likvidlilik va optimal daromadlilik mezonlari asosiy nazariy mezon sifatida qo'llaniladi. Mazkur yondashuv Markovitsning zamonaviy portfel nazariyasi tamoyillariga tayanadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, tijorat banklarining investitsiya faoliyatini o'rganishda ikki asosiy nazariy yo'nalish mavjud: an'anaviy yondashuv va zamonaviy portfel yondashuvi. Fond bozorlarining dinamik va yuqori volatillik sharoitida zamonaviy portfel yondashuvi bank investitsiyalarini optimallashtirishda ustuvor nazariy asos sifatida qaraladi.

O'zbekiston qimmatli qog'ozlar bozorida tijorat banklari investitsion faoliyatining shakllanishi bir qator nazariy va amaliy omillarga bog'liq. Jumladan, mijozlarning moliyaviy holati to'g'risida yetarli axborotga ega bo'lish, bank kapitalining yetarlilik darajasi, emitentlar faoliyatini muntazam monitoring qilish hamda korporativ qimmatli qog'ozlar portfelini samarali boshqarish imkoniyatlari banklarning investitsion manfaatdorligini oshiruvchi omillar sifatida namoyon bo'ladi. Investitsiya faoliyati sifati esa uning barqarorligi va samaradorligining muhim omili hisoblanadi.

2 Muallif ishlanmasi



Mazkur jarayonni takomillashtirish uchun banklar tomonidan qimmatli qog'ozlarga oid axborotlarning ochiqqligini ta'minlash, bozor ishtirokchilari faoliyatining standartlarini ishlab chiqish, elektron savdo tizimlarini rivojlantirish, hisob-kitob mexanizmlarini modernizatsiya qilish hamda ikkilamchi bozorda market-meykerlar faoliyatini kuchaytirish kabi nazariy va tashkiliy chora-tadbirlarni amalga oshirish muhimdir.

Qimmatli qog'ozlar bozori ishtirokchilari faoliyatini standartlashtirish banklarning yuqori malakali investitsion operatsiyalarini amalga oshirishida mustahkam nazariy asos bo'lib xizmat qiladi. Bunda banklar qimmatli qog'ozlar bozoridagi operatsiyalarni tartibga soluvchi me'yoriy talablarni to'liq bajarishi hamda bozorning barcha segmentlarida professional munosabatlarni rivojlantirishi zarur.

Investitsiya faoliyatining nazariy asoslari shuni ko'rsatadiki, qimmatli qog'ozlar bozori rivoji emissiya jarayonining samarali mexanizmini yaratish, davlat va korporativ qimmatli qog'ozlar ko'lamini kengaytirish, investitsiya institutlari tarmog'ini rivojlantirish, konvertatsiyalanuvchi qimmatli qog'ozlar bo'yicha me'yoriy-huquqiy bazani takomillashtirish hamda ushbu jarayonda tijorat banklari faolligini oshirishni talab etadi.

Shu bilan birga, banklar qimmatli qog'ozlar bozorida faoliyat yuritishda turli investitsion risklarga duch keladi. Risklarni minimallashtirishning nazariy mexanizmlari sifatida sug'urtalash, davlat va nodavlat investitsiya fondlari bilan hamkorlik qilish, xorij tajribasiga asoslangan qo'shma investitsiya loyihalarini joriy etish hamda reyestr egalari va portfel ishtirokchilarining o'zini o'zi boshqaruvchi tuzilmalarini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

3-jadval. ATB "Agrobank"ning qimmatli qog'ozlar hamda investitsiya faoliyati tahlili³

Ko'rsatkichlar	2019	2020	2021	2022	2023
Oldi-sotdi qimmatli qog'ozlari (mlrd. so'm)	935,2	1 432,1	1 991,5	901,4	253,2
Jami aktivlardagi ulushi (%)	3,10	4,59	4,98	1,70	0,38
Investitsiyalar (mlrd. so'm)	235,1	244,0	440,7	997,1	793,8
Jami aktivlardagi ulushi (%)	0,78	0,78	1,10	1,88	1,19
Oldi-sotdi qimmatli qog'ozlar bo'yicha foiz daromadi (mlrd. so'm)	36,3	19,0	125,1	269,1	90,4
Jami foizli daromadlar tarkibidagi ulushi (%)	0,91	0,44	2,00	3,43	0,80
Investitsiyalar bo'yicha foiz daromadi (mlrd. so'm)	80,0	82,0	39,3	39,3	39,3
Jami foizli daromadlar tarkibidagi ulushi (%)	2,01	1,91	0,63	0,50	0,35
Jami aktivlar (mlrd. so'm)	30 125,1	31 211,0	39 971,1	53 068,1	66 699,7
Jami foizli daromadlar (mlrd. so'm)	3 986,3	4 286,3	6 263,1	7 847,1	11 309,6

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, ATB "Agrobank"ning investitsiya faoliyati 2019–2023-yillar davomida sezilarli dinamikaga ega bo'lgan. Xususan, bankning investitsiya qo'yilmalari 2019-yildagi 235,1 mlrd so'mdan boshlab yillar kesimida izchil o'sib borgan va 2022-yilda 997,1 mlrd so'm bilan eng yuqori darajaga yetgan. 2023-yilda investitsiya hajmi 793,8 mlrd so'mni tashkil etib, 2019-yilga nisbatan 558,7 mlrd so'mga oshgan. Bu bankning real sektorni moliyalashtirishdagi faolligi kuchayganini anglatadi.

Bundan tashqari, investitsiyalarning bank aktivlari tarkibidagi ulushi ham yillar davomida ortib borib, 2023-yilda 1,19 foiz darajaga yetgan. Mazkur ko'rsatkich qimmatli qog'ozlar bo'yicha oldi-sotdi operatsiyalariga nisbatan investitsion yo'nalishning barqaror mustahkamlanayotganini bildiradi.

Oldi-sotdi qimmatli qog'ozlariga investitsiyalar yillar davomida o'zgaruvchanlikka ega bo'lib, 2021-yilda 1,99 trln so'm bilan eng yuqori darajaga chiqqan, 2022–2023-yillarda esa ma'lum qisqarish kuzatilgan. Bu holat bozor kon'yunkturasidagi tebranishlar hamda bankning portfel tarkibini qayta optimallashtirish strategiyasi bilan izohlanadi.

Bankning jami foizli daromadlari 2019–2023-yillarda barqaror o'sish tendensiyasiga ega bo'lib, 2019-yildagi 3,99 trln so'mdan 2023-yilda 11,31 trln so'mga yetgan. Ushbu o'sish aktivlar portfelining kengayishi, kreditlash hajmining ortishi va aktivlar rentabelligining yaxshilanishi bilan bog'liq.

3 Muallif hisob-kitoblari (www.agrobank.uz ATB "Agrobank" sayti ma'lumotlari asosida).



Shu tariqa, ATB “Agrobank”ning qimmatli qog’ozlar va investitsiya faoliyati tarkibida so’nggi yillarda sifat jihatdan sezilarli o’zgarishlar kuzatilgan. Investitsiya portfelining diversifikatsiyasi, foizli daromadlarning o’sishi hamda investitsion loyihalarga yo’naltirilgan mablag’lar hajmining ortishi bank investitsion strategiyasining bosqichma-bosqich takomillashib borayotganini ko’rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari tijorat banklarining investitsiya faoliyati zamonaviy moliyaviy tizimning muhim tarkibiy qismi ekanini, uning samaradorligi esa iqtisodiy o’sish, kapitalning qayta taqsimlanishi hamda investitsion jarayonlarning barqarorligini ta’minlashda muhim ahamiyat kasb etishini ko’rsatdi.

Investitsiya jarayonining nazariy asoslari — portfel nazariyasi, risklarni boshqarish konsepsiyalari, diversifikatsiya tamoyili, likvidlik va daromadlilik mezonlari — tijorat banklari uchun investitsion strategiyani shakllantirishda fundamental yo’nalish bo’lib xizmat qiladi. Xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlarning qarashlari ham fond bozori kon’yunkturasi o’zgaruvchan sharoitida banklar investitsion yondashuvlarni modernizatsiya qilishi, bozor signallariga moslashuvchan strategiyalarni qo’llashi va risklarni ilmiy asosda boshqarishi zarurligini tasdiqlaydi.

Zamonaviy investitsiya strategiyasi nafaqat daromadlilikni oshirish, balki risklarni muvozanatlashtirish, aktivlarni diversifikatsiya qilish va moliyaviy barqarorlikni mustahkamlashni ham nazarda tutadi.

Amaliy tahlillar shuni ko’rsatdiki, ATB “Agrobank”ning qimmatli qog’ozlar portfeli va investitsiya faoliyati 2019–2023-yillarda sezilarli transformatsiyaga ega bo’lgan. Investitsiya qo’yilmalari 2019-yildagi 235,1 mlrd so’m dan 2023-yilda 793,8 mlrd so’m ga yetgani bankning real sektorga yo’naltirilgan resurslari hajmi oshganini ko’rsatadi. Oldi-sotdi qimmatli qog’ozlariga yo’naltirilgan mablag’larning qisqarishi esa portfelni qayta optimallashtirish va risklarni muvozanatlashtirishga qaratilgan strategik yondashuv bilan izohlanadi.

Bankning jami foizli daromadlari 2019-yildagi 3,98 trln so’m dan 2023-yilda 11,31 trln so’m ga yetgani investitsiya va kredit operatsiyalari samaradorligi oshganini tasdiqlaydi. Bu bank tomonidan kapital bazasini mustahkamlash, daromad keltiruvchi aktivlar ulushini ko’paytirish va investitsiya portfeli tarkibini takomillashtirish bo’yicha amalga oshirilgan strategik choralar samaradorligini ko’rsatadi.

Tadqiqot natijalariga ko’ra, O’zbekiston qimmatli qog’ozlar bozorida tijorat banklarining investitsion faolligini oshirish uchun quyidagi yo’nalishlar dolzarb hisoblanadi:

1. Investitsiya portfelini diversifikatsiya qilish — bozor risklarini kamaytirish va daromadlilikni barqarorlashtirish.
2. Raqamli texnologiyalarni keng joriy etish — investitsion qarorlar sifatini oshirish, tranzaksiyalar xavfsizligini ta’minlash va operatsion samaradorlikni kuchaytirish.
3. Qimmatli qog’ozlar bozori infratuzilmasini rivojlantirish — elektron savdo tizimlari, market-meykerlar instituti va hisob-kitob mexanizmlarini takomillashtirish.
4. Emitentlar faoliyatining shaffofligini kuchaytirish — investitsiya risklarini kamaytirish va qaror qabul qilish jarayonini soddalashtirish.
5. Nazariy yondashuvlar asosida investitsion siyosatni takomillashtirish — zamonaviy portfel nazariyasi, riskni xedjirlash instrumentlari va strategik boshqaruv tamoyillaridan keng foydalanish.

Umuman olganda, tijorat banklarining investitsiya faoliyatini rivojlantirishning nazariy asoslari iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash, moliyaviy bozorlardagi raqobatbardoshlikni oshirish hamda investitsiya salohiyatini kengaytirishda muhim omil bo’lib xizmat qiladi. Ilmiy asoslangan portfel boshqaruvi va zamonaviy moliyaviy mexanizmlardan foydalanish banklarning investitsion faoliyat samaradorligini yanada oshirishga hamda iqtisodiy taraqqiyotga ijobiy hissa qo’shishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yxati

1. Schumpeter, J.A. The Theory of Economic Development. Cambridge: Harvard University Press, 1943.
2. Егоров Н.Е., Смулов А. М. Предприятия и банки. — М.: Дело, 2002. — С. 298–299.
3. Hicks, J.R. A Contribution to the Theory of the Trade Cycle. — Oxford: Clarendon Press, 1950.
4. Шухов Н.С. Ценность и стоимость (системного анализа). Ч. 2. — М., 1994.
5. Морозкин Ю.Н., Свиштунова Е. С. Управление портфелем ценных бумаг в коммерческом банке // Вестник Челябинского государственного университета. — Челябинск, 2011. — № 6. — С. 138.
6. Боровкова В.А. Рынок ценных бумаг: учебное пособие. — 2-е изд., обновл. и доп. — СПб.: Издательский дом «Питер», 2021.
7. Якутина Э.В. Инвестиции в банковской деятельности // Economics. — 2017. — № 5 (26). — С. 59–62.
8. Зверев А.В., Мандрон В. В., Мишина М. Ю. Инвестиционная деятельность и инвестиционная политика банковского сектора РФ // Вестник БГУ. — 2018. — № 3 (37).
9. Райзберг Б.А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. Современный экономический словарь. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: ИНФРА-М, 2017. — 512 с.
10. Игонина Л.Л. Инвестиции. — М.: Магистр, 2014. — 752 с.



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.



Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>